

Uppföljning av ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa och relaterat utbildningsprogram

- **Barnmorskeprogrammet 90 hp**

Uppföljningsrapporten har fastställts av fakultetsnämnden 2019-02-12.

Dnr HS 2018/475

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Sammanfattning	4
3	Program inom ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa	5
3.1	Måluppfyllelse	5
3.2	Progression	6
3.3	Kvalitetsaspekter	7
3.3.1	Utbildningsprogrammets relation till huvudområdet	7
3.3.2	Digitalisering för hållbar utveckling	8
3.3.3	Attraktivitet, studentrekrytering och söktryck	9
3.3.4	Lärarkapacitet och lärarkompetens	10
3.3.5	Utbildningsmiljö och forskningsanknytning	11
3.3.6	Pedagogiskt koncept	12
3.3.7	Kurser som inte ingår i programmens huvudområde	13
3.3.8	Genomströmning	13
3.3.9	Arbetslivets perspektiv	13
3.3.10	Studenters perspektiv	14
3.3.11	Jämställdhetsperspektiv	15
3.3.12	Internationaliseringsperspektiv	16
3.4	Sammanfattande tabell	17
4	Ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa	18
4.1	Kvalitetsaspekter	18
4.1.1	Relevans och relation till institutionens och Högskolans utbildning	18
4.1.2	Definition och klassificering	18
4.1.3	Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av ämnet	19
4.1.4	Lärarkapacitet och lärarkompetens	19
4.2	Kurskvalitet	20
4.3	Sammanfattande tabell	20

1 Inledning

All utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Högskolan i Skövde (Högskolan) följs upp inom ramen för en sexårscykel. Uppföljningarna görs i enlighet med *Riktlinjer för uppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå* (dnr HS 2018/523). Syftet med uppföljningarna är att säkra och höja utbildningarnas kvalitet. Uppföljningarna genomförs av Högskolan fakultetsnämnd, med stöd av externa granskare, och utgör en del av Högskolans samlade kvalitetssystem för utbildning¹.

I denna rapport lämnas en redogörelse för den uppföljning som år 2018-2019 gjorts av ämnet *reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa (RPSH)* samt det utbildningsprogram som relaterar till ämnet, *Barnmorskeprogrammet 90 hp*.

Rapportens målgrupp är de intressenter som är involverade i och berörs av Högskolans vårdutbildningar, såväl studenter och berörda medarbetare som externa samverkanspartners och avnämare för utbildningen. I gruppen medarbetare innefattas särskilt akademiska företrädare och chefer. Rapporten utgör också ett underlag för kommande uppföljningar samt för verksamhetsplanering i berörda verksamheter.

I kapitel 2 sammanfattas de mest centrala slutsatserna från uppföljningen. I kapitel 3 och 4 lämnas en detaljerad redogörelse för uppföljningens resultat, med ett sammanfattande omdöme för samtliga komponenter och aspekter som följts upp. Omdömet *tillfredsställande* används när inga utvecklingsområden identifierats som riskerar att påverka programmets eller ämnets kvalitet. Dock kan utvecklingsområden ha identifierats som ytterligare kan stärka utbildningen. Omdömet *med tvekan tillfredsställande* används när utvecklingsområden identifierats som behöver åtgärdas för att bibehålla programmets eller ämnets kvalitet. Omdömet *ej tillfredsställande* används i de fall en komponent eller aspekt anses ha brister som allvarligt kan påverka programmets eller ämnets kvalitet och därför skyndsamt behöver åtgärdas.

Utbildningen i ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa och relaterat program ges vid institutionen för hälsa och lärande. De företrädare för utbildningen som har medverkat i arbetet är främst följande: ämnesföreträdaren Stina Thorstensson, programansvarig lärare Caroline Bäckström, avdelningscheferna Britt-Marie Gunnarsson och Kristina Ek samt prefekt Susanne Källerwald. Från vårdverksamheterna har två representanter deltagit i uppföljningen: Anne Gustafsson (studierektor VFU vid Skaraborgs sjukhus) och Mia Marttinen (huvudhandledare vid Skaraborgs sjukhus).

Studenterna har medverkat i uppföljningen via Studentkårens ledamöter i fakultetsnämnden. Studenter från barnmorskeprogrammet inbjöds men ingen av dessa studenter hade möjlighet att delta.

Resultatet av uppföljningen ska utgöra underlag för berörda institutioners utveckling av utbildningens kvalitet och genomförande. Chefer och företrädare för utbildningen ansvarar för att prioritera och planera utvecklingsarbetet utifrån sin respektive roller. Resultatet och genomförda åtgärder baserade på uppföljningen kommer också att utgöra underlag vid kommande uppföljningar. Dessutom utgör resultatet från uppföljningen underlag för utveckling av det regelverk som gäller för utbildningen, ett

---

¹ Kvalitetssystem för utbildning vid Högskolan i Skövde, dnr HS 2017/128

arbete som fakultetsnämnden ansvarar för. På högskoleövergripande nivå utgör resultatet underlag för rektors kvalitetsrapport till styrelsen och det används även som underlag för de kontinuerliga dialogmöten som rektor håller med institutionsledningarna.

2 Sammanfattning

Utbildningen i ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa och relaterat utbildningsprogram är i stort sett väl fungerande. Ett antal styrkor och utvecklingsområden har identifierats inom de olika komponenterna och aspekterna för uppföljningen vilket framgår av kapitel 3 och 4. Nedan lyfts några tydliga styrkor fram tillsammans med områden där utveckling behövs för att bibehålla kvaliteten inom utbildningen.

Områden där tydliga styrkor har identifierats:

- Måluppfyllelsen i examensarbetena är överlag mycket god, både för generell examen och för barnmorskeexamen.
- Barnmorskeprogrammet har en tydlig koppling till forskningsgruppen *Kvinna, barn, ungdom och familj*, inom forskningsmiljön Hälsa och lärande. Studenternas examensarbeten har ofta en nära koppling till olika forskningsprojekt inom gruppen.
- Muntliga och skriftliga programutvärderingar genomförs en gång per termin, dvs. den första, den andra samt den tredje och avslutande terminen. Den muntliga programutvärderingen görs gemensamt för hela programmet vilket ger möjlighet till utbyte mellan studenter inom de olika terminerna.
- Programmet har en god och genomtänkt variation av olika former av läraaktiviteter och examinationsformer. Läraaktiviteterna och examinationsformerna stödjer ett kritiskt och reflekterande tänkande, både när det gäller teori och praktik.
- Ämnesgruppen har hög pedagogisk kompetens då tre av lärarna är meriterade lärare.
- Samverkan med vårdverksamheterna är väl fungerande. Olika former av samverkan sker, genom de regionala och lokala samverkansgrupperna, programråd, verksamhetsförlagd utbildning, handledardagar och examensarbeten.
- Ett jämställdhetsperspektiv integreras i samtliga kurser – genom kursmål, kurslitteratur, undervisning eller på annat sätt. Perspektivet inkluderas även i olika fallbeskrivningar i undervisningen.

Områden där utveckling behövs för att bibehålla kvalitet inom utbildningen:

- Matrisen för barnmorskeprogrammet visar att flertalet kurser avser att examinera många och i vissa fall nästan samtliga examensmål. Denna komplexitet riskerar att leda till överexamination, onödigt stor resursåtgång samt betydande utmaningar när behov av förändring av utbildningen uppstår.

- Akademisk, pedagogisk och professionsrelaterad kompetens inom området för utbildningen är idag god men miljön är liten till sin omfattning. Det generationsskifte som pågår bland tillsvidareanställda seniora lärare är därför en utmaning för kompetensförsörjningen. Det faktum att det är svårt att rekrytera disputerad personal inom området gör utmaningen större.
- Lärarnas tillhörighet till ämne och ämnesgrupp behöver utredas och tydliggöras. Idag känner lärarna en splittring på grund av att de är anställda i ämnet omvårdnad samt undervisar och medverkar i ämnesutveckling inom både reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa och omvårdnad.
- Det lokala målet i utbildningsplanen som är tänkt att relatera till digitalisering för hållbar utveckling nämner inte specifikt digital teknik utan bara teknik. Då utbildningens matris också anger att målet examineras i samtliga kurser blir det otydligt vad detta innebär.
- Ämnen omvårdnad och reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa har samma klassificering rörande nationell huvudområdesgrupp och ämnesgrupp – men inte samma klassificering i utbildningsområde. En utredning rekommenderas därför för att säkerställa att ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa har adekvat klassificering i utbildningsområde.
- Vad gäller den fristående kurs som valts ut för granskningen måste dess tillhörighet till avancerad nivå tydliggöras, vad gäller undervisnings- och examinationsformer. Den form av samläsning som idag sker med en kurs inom samma område på grundnivå skapar tveksamhet rörande nivåttillhörighet.

3 Program inom ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa

Måluppfyllelse, progression och ett antal kvalitetsaspekter har följts upp för utbildningsprogrammet inom ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa. Måluppfyllelse och progression är centrala för programmets kvalitet. Bland kvalitetsaspekterna är *lärarkapacitet och lärarkompetens* samt *utbildningsmiljö och forskningsanknytning* de mest centrala.

3.1 Måluppfyllelse

Uppföljning av måluppfyllelse har skett genom extern granskning av ett slumpmässigt urval av examensarbeten kopplade till barnmorskeprogrammet. Totalt granskades fem examensarbeten i ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa.

Bedömningsgrund²:

Utbildningsprogrammen möjliggör genom utformning och genomförande – samt säkerställer genom examination – att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå utvalda nationella examensmål.

² Måluppfyllelsen har sin grund i progressionen. Bedömningsgrunden för måluppfyllelse och progression är därför densamma, se avsnitt 3.

Sammanfattande omdöme vad gäller *måluppfyllelse*: Tillfredsställande

Följande styrkor och utvecklingsområden har identifierats:

Styrkor

- Måluppfyllelsen i examensarbetena är överlag mycket god, både för generell examen och för barnmorskeexamen.
- Examensarbetenas relation till huvudområdet är tydlig.
- Målen för examensarbetet är tydligt formulerade i kursplanen för examensarbetskursen.
- Riktlinjer och mallar är utförliga och ger god vägledning till studenterna vid genomförandet av examensarbetet.

Utvecklingsområden

- Examensarbetena kan utvecklas med avseende på hur de följer anvisningarnas krav, främst vad gäller layout och struktur. I något arbete specificeras inte heller arbetsfördelningen mellan studenterna.
- Examensarbetena kan utvecklas strukturmässigt genom att de vetenskapliga lärdomar som erhållits (konklusionen) strukturmässigt skiljs från beskrivningen av hur dessa lärdomar kan användas (förslag på klinisk tillämpning).

Den externa granskarens bedömning av måluppfyllelsen i examensarbetena, som utgör underlag för texten ovan, finns tillgänglig i en särskild rapport (dnr HS 2018/475). Den granskare som anlåtats är Ingela Rådestad, professor i omvårdnadsvetenskap vid Sophiahemmet Högskola.

3.2 Progression

Uppföljning av progression har skett genom att progressionen mot några utvalda examens- och program mål i barnmorskeprogrammet har granskats. En genomgång har skett av de kurser som, enligt programmatrisen, möjliggör studentens progression. Det som har granskats är kursernas utformning, genomförande och examination.

Bedömningsgrund³:

Utbildningsprogrammen möjliggör genom utformning och genomförande – samt säkerställer genom examination – att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå utvalda nationella examensmål och utvalda lokala program mål.

Sammanfattande omdöme vad gäller *progression*: Med tvekan tillfredsställande

---

³ Progression inom utbildningen är en förutsättning för måluppfyllelse. Bedömningsgrunden för progression och måluppfyllelse är därför densamma, se avsnitt 2.

Tvekan avser den komplexitet i progressionsupplägget som relaterar till det faktum att flertalet kurser avser, enligt det sammantagna underlaget, att examinera många och i vissa fall samtliga examensmål. Visserligen är måluppfyllelsen tillfredsställande (se avsnitt 3.1) men det finns flera risker förknippade med upplägget. Bland annat finns en stor risk för överexamination. En stor risk för onödigt stor resursåtgång i form av arbetstid finns också. Vidare utgör den komplexa strukturen en utmaning för utveckling av såväl kurser som program.

I syfte att identifiera centrala progressionslinjer och eventuell överexamination rekommenderas ämnesgruppen att genomföra en så kallad "black box-övning" enligt CDIO-metoden⁴, gärna med externt stöd.

Utöver ovanstående har följande styrkor och utvecklingsområden identifierats:

Styrkor

- Lärarlaget i reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa arbetar medvetet och systematiskt med progressionsfrågor i barnmorskeprogrammet.
- Lärandemålen beskriver systematiskt en progression av kunskaper, färdigheter, förmågor och förhållningssätt – från enklare sådana till alltmer komplexa och sammansatta.
- Lärarlaget arbetar generellt med progression på avancerad nivå, genom att ställa ökade krav på studenternas kunskaper, förmågor och färdigheter. Inom de olika inriktningarna betonas också självständighet, forskningsanknytning och kritiskt reflekterande förhållningssätt. Dock finns en risk för onödig komplexitet (se ovan).
- Den vokabulär som används i lärandemålen (verben) är adekvat och påvisar en progression som följer etablerade lärandetaxonomier.

Utvecklingsområden (utöver det område som anges ovan)

- Programmets målmatris behöver uppdateras, då den inte använder gängse beteckningar (ax, bx, cx) för att visa progressionen mellan kurserna.

3.3 Kvalitetsaspekter

3.3.1 Utbildningsprogrammets relation till huvudområdet

Bedömningsgrund:

Programmets innehåll är relevant i relation till definitionen för aktuellt huvudområde.

Sammanfattande omdöme för aspekten *utbildningsprogrammets relation till huvudområdet*: Tillfredsställande

---

⁴ cdio.org

Följande styrkor har identifierats:

Styrkor

- Barnmorskeprogrammets innehåll har en tydlig grund i ämnesdefinitionen för huvudområdet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa. Detta framkommer i såväl utbildningsplan som kursplaner.
- I den externa granskning som gjorts av ett urval av examensarbeten i barnmorskeprogrammet framkommer att samtliga arbeten har en tydlig relation till ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa.

3.3.2 Digitalisering för hållbar utveckling

Bedömningsgrund:

Programmet ger på ett integrerat sätt kunskaper och färdigheter relaterat till "digitalisering för hållbar utveckling", temat i Högskolans utvecklingsplan 2017-2022. I programmets utbildningsplan finns minst ett lokalt mål med koppling till temat.

Sammanfattande omdöme för aspekten *digitalisering för hållbar utveckling*: Med tvekan tillfredsställande

Tvekan avser det faktum att det lokala målet i utbildningsplanen som är tänkt att relatera till digitalisering för hållbar utveckling inte specifikt nämner *digital* teknik utan bara teknik, ett begrepp som även inkluderar teknik som inte är digital. Då utbildningens matris också anger att målet examineras i samtliga kurser blir det otydligt vad detta i praktiken innebär. Målet i utbildningsplanen behöver därför tydliggöras så att det framgår att det explicit inkluderar digital teknik.

Utöver ovanstående har följande styrkor och utvecklingsområde identifierats:

Styrkor

- I utbildningsplanen finns ett lokalt mål som är avsett att relatera till temat digitalisering för hållbar utveckling.
- En medvetenhet finns, från institutionsledningens håll, om ett utvecklingsbehov relaterat hälsa och digitalisering. Utvecklingsarbetet, som inleds i januari 2019, kommer att konkretiseras i en övergripande plan för institutionens arbete inom området.

Utvecklingsområde (utöver det område som anges ovan)

- Kompetensen inom temat digitalisering för hållbar utveckling kan ökas. Forskning inom området som relaterar till temat bör också utvecklas. Vidare kan samverkan med institutionen för informationsteknologi och institutionen för ingenjörsvetenskap ge stöd för kompetensutveckling och utveckling av området. Ett ömsesidigt utbyte kan ge samtliga parter en ökad insikt kring temat i relation till vårdområdet.

3.3.3 Attraktivitet, studentrekrytering och söktryck

Bedömningsgrunder:

Studenter och alumner är så nöjda med sitt utbildningsprogram att de vill rekommendera det till andra. Programmets studenter är attraktiva på arbetsmarknaden och har en hög etableringsgrad.

Det finns ett tillräckligt stort rekryteringsunderlag för programmet, bland en eller flera definierade målgrupper.

Programmet görs synligt genom aktiv marknadsföring. Utbildningsinformationen är tydlig, korrekt, objektiv, uppdaterad och tillgänglig. Aspekter som rör breddad rekrytering, jämställdhet och lika villkor uppmärksammas i rekryteringsarbetet.

Programmet är så attraktivt och känt att det i genomsnitt finns minst 2,0 behöriga förstahandssökande per antagen till programmet⁵.

Sammanfattande omdöme för aspekten attraktivitet, studentrekrytering och söktryck: Tillfredsställande

Följande styrkor och utvecklingsområden har identifierats:

Styrkor

- Barnmorskeprogrammet är attraktivt och rekryteringsunderlaget är tillräckligt. Programmet marknadsförs på olika sätt och det har också ett högt söktryck.
- Studenterna är i hög grad nöjda med sin utbildning (framkommer i programutvärderingarna).
- Barnmorska är ett bristyrke och de studenter som examineras på programmet har en hög etableringsgrad.

Utvecklingsområden

- Trots att rekryteringsunderlaget är tillräckligt och att programmet har ett högt söktryck har studieplatserna inte fyllts de senaste åren. En av flera orsaker till detta är att studenter har svårt att få tjänstledigt för studier på grund av personalbrist i verksamheterna. Detta är ett nationellt problem för vidareutbildning inom hälso- och sjukvård.
- Vissa insatser görs för att få en jämnare könsfördelning bland studenterna. Arbetet behöver dock i högre grad än i dag konkretiseras, systematiseras och följas upp.

---

⁵ I Högskolans utvecklingsplan för 2017-2022 anges målet ”i genomsnitt 1,6 behöriga förstahandssökande per antagen till program och kurs”. Målet 1,6 utgör ett sammanslaget värde för söktryck till både program och kurser och det grundas på statistik från SCB. Målet 2,0, som anges i bedömningsgrunden ovan, är ett värde som endast rör söktryck till program och det grundas på lokalt framtagna statistik.

3.3.4 Lärarkapacitet och lärarkompetens

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till den utbildning och forskningsanknytning av utbildning som ska genomföras inom ämnet. Perspektiv som rör jämställdhet och lika villkor ska beaktas i arbetet med kompetensförsörjning relaterad till ämnet. Riktvärden för antalet heltidsanställda lärare med tillsvidareanställning är följande:

Vetenskaplig och konstnärlig kompetens

- *Huvudområde på grundnivå: Minst fyra lärare med doktorsexamen (eller motsvarande konstnärlig kompetens) varav minst en professor*
- *Huvudområde på magisternivå: Minst sex lärare med doktorsexamen (eller motsvarande konstnärlig kompetens) varav minst en professor och en docent*
- *Huvudområde på masternivå: Minst tio lärare med doktorsexamen (eller motsvarande konstnärlig kompetens) varav minst två professorer och två docenter*
- *Resursämne: Minst en lärare med doktorsexamen (eller motsvarande konstnärlig kompetens)*

Pedagogisk kompetens

- *Huvudområde på grundnivå och avancerad nivå: Minst två lärare som är meriterade eller excellenta lärare*
- *Resursämne: Minst en lärare som är meriterad eller excellent lärare*

Professionsrelaterad kompetens

- *Huvudområde på grundnivå och avancerad nivå: Minst två lärare med professionsrelaterad kompetens (riktvärdet ska särskilt beaktas vid ämnen som utgör inriktningar eller motsvarande inom en yrkesexamen)*

Sammanfattande omdöme för aspekten *lärarkapacitet och lärarkompetens* relaterat till programmet: Med tvekan tillfredsställande

Tvekan avser den pågående generationsväxlingen bland senior tillsvidareanställd personal och ämnet för lärarnas anställning.

Bland lärarna har en biträdande professor nyligen gått i pension och av de två återstående seniora lärarna är en nära pension. En professor innehar också annat uppdrag på den övervägande delen av anställningen. Om inte ytterligare lärare med minst docentkompetens rekryteras kan situationen bli kritisk då minst denna kompetens krävs för att examinera examensarbeten på avancerad nivå. Det faktum att det svårt att rekrytera disputerad personal inom området gör också utmaningen med kompetensförsörjning större.

Lärarnas tillhörighet till ämne och ämnesgrupp behöver också utredas och tydliggöras. Idag känner lärarna en splittring på grund av att de är anställda i ämnet omvårdnad samt undervisar och medverkar i ämnesutveckling inom både reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa och omvårdnad.

Utöver ovanstående har följande styrkor och utvecklingsområden identifierats:

Styrkor

- Två av lärarna har relativt aktuell klinisk kompetens. Diskussioner förs om hur den kliniska kompetensen inom lärarlaget kan behållas och utvecklas.
- Ämnesgruppen har hög akademisk kompetens inom ämnesområdet, även om det finns utmaningar, se ovan.
- Ämnesgruppen har hög pedagogisk kompetens då tre av lärarna är meriterade lärare.
- Kompetensen hos de handledare som finns i verksamheten främjas av det nära samarbete som finns mellan Högskolan och verksamheterna. Exempel på detta är de handledardagar som Högskolan bjuder in till varje termin.

Utvecklingsområden (utöver de områden som anges ovan)

- Ämnesgruppen är liten till sin omfattning. Den disputerade personalen utgörs i dagsläget av två professorer (varav en gästprofessor på deltid och en med prorektorsuppdrag), två biträdande professorer (varav en pensionär) och en lektor. Ämnet behöver därför förstärkas med fler lärare med doktorsexamen.
- Det finns en brist på kompetenta handledare i vårdverksamheterna. I vissa fall saknar handledarna akademisk kompetens i form av kandidat- och/eller magisterexamen. I andra fall har handledarna kort erfarenhet av yrket, dvs. de har nyligen examinerats från barnmorskeutbildningen.

3.3.5 Utbildningsmiljö och forskningsanknytning

Bedömningsgrunder:

Det finns en för utbildningsprogrammet relevant vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö.

Programmet har en stark forskningsanknytning och en tydlig koppling mot en eller flera av Högskolans forskningsmiljöer.

Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Sammanfattande omdöme för aspekten *utbildningsmiljö och forskningsanknytning*:
Tillfredsställande

Följande styrkor och utvecklingsområden har identifierats:

Styrkor

- Barnmorskeprogrammet har en tydlig koppling till forskningsgruppen *Kvinna, barn, ungdom och familj*, inom forskningsmiljön Hälsa och lärande. Studenternas examensarbeten har ofta en nära koppling till olika forskningsprojekt inom forskningsgruppen.

- Samverkan med vårdverksamheterna är väl fungerande och det finns ett gemensamt ansvarstagande för utbildningen. Olika former av samverkan sker, genom de regionala och lokala samverkansgrupperna, programråd, verksamhetsförlagd utbildning, handledardagar och examensarbeten.
- Examensarbetena görs ofta i dialog med vårdverksamheterna. Resultaten från examensarbetena presenteras för yrkesverksamma barnmorskor vid minikonferenser.

Utvecklingsområden

- Forskningsmiljön behöver stärkas, främst genom fler lärare med doktors-examen som har tid för forskning. Behovet hänger samman med de utmaningar som finns rörande kompetensförsörjning (se avsnitt 3.3.4).

3.3.6 Pedagogiskt koncept

Bedömningsgrund:

Studenternas lärande främjas genom ett pedagogiskt koncept för utbildningsprogrammet.

Sammanfattande omdöme för aspekten *pedagogiskt koncept*: Tillfredsställande

Följande styrkor och utvecklingsområden har identifierats:

Styrkor

- Programmet har en god och genomtänkt variation av olika former av läraktiviteter och examinationsformer. Läraktiviteterna och examinationsformerna stödjer ett kritiskt och reflekterande tänkande, både när det gäller teori och praktik.
- Inför den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs för en handledande barnmorska bedömningssamtal med studenten, utifrån en individuell inlärningsplan som studenten förberett.
- Studenterna upplever att undervisningen förbereder dem för deras kommande yrkesroll, bland annat genom en utvecklad koppling mellan teori och praktik. Detta framgår av programutvärderingarna.

Utvecklingsområden

- De didaktiska strategier som finns för vårdutbildningarna bör utvecklas vidare. Strategierna behöver, bland annat, anpassas mer till barnmorske- och specialistsjuksköterskeutbildningarna. Idag är de didaktiska strategierna främst grundade på de behov som har funnits inom sjuksköterskeutbildningen.

3.3.7 Kurser som inte ingår i programmets huvudområde

Bedömningsgrund:

De kurser i programmet som inte ingår i programmets huvudområde utan i andra ämnen har en tydlig funktion relaterat till det kunskapsområde programmet omfattar. Kurserna bidrar till att programmet har en innehållsmässigt och pedagogiskt genomtänkt studiegång.

Då samtliga kurser i Barnmorskeprogrammet tillhör huvudområdet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa är kvalitetsaspekten *Kurser som inte ingår i programmets huvudområde* inte relevant.

3.3.8 Genomströmning

Bedömningsgrunder:

Behörighetskraven är adekvata och främjar såväl kvalitet i utbildningsprogrammet som tillgänglighet till utbildningen.

Varje student ges goda förutsättningar att genomföra och slutföra sina studier, utan att kompromisser görs relaterat till utbildningens kvalitet och uppsatta mål.

Genomströmningen efter ett läsår inom programmet är minst 85 % (gäller program på grundnivå).

Andelen studenter som registrerats på programmet och som sedan tagit ut en examen 1,5 år efter nominell studietid är minst 55 %.

Sammanfattande omdöme för aspekten *genomströmning*: Tillfredsställande

Följande styrka har identifierats:

Styrka

- Såväl genomströmning på programmet som examensfrekvens (andel studenter som tagit ut examen efter avslutad utbildning) är mycket hög.

3.3.9 Arbetslivets perspektiv

Bedömningsgrund:

Utbildningen är användbar och förbereder studenter för ett föränderligt arbetsliv.

Sammanfattande omdöme för aspekten *arbetslivets perspektiv*: Tillfredsställande

Följande styrkor har identifierats:

Styrkor

- Barnmorskor är efterfrågade på arbetsmarknaden och de studenter som examineras på programmen har en hög etableringsgrad.
- De barnmorskor som examineras kan arbeta såväl nationellt som internationellt.
- Systematisk samverkan med vårdverksamheterna sker regelbundet och fungerar väl. Olika former av samverkan sker, genom de regionala och lokala samverkansgrupperna, programråd, verksamhetsförlagd utbildning och examensarbeten.

3.3.10 Studenters perspektiv

Bedömningsgrunder:

Programansvarig lärare, kursansvariga lärare och annan berörd personal verkar för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen.

Återkoppling lämnas alltid till berörda studenter efter genomförda kurs- och programutvärderingar. Kurs- och programrapporterna innehåller alltid ett sammanfattande omdöme som sammanställts av ansvarig lärare (kurs- eller programansvarig lärare).

Svarsfrekvensen på kursenkäterna på programkurserna är i genomsnitt minst 60 %.

Sammanfattande omdöme för aspekten *studenters perspektiv*: Tillfredsställande

Följande styrkor och utvecklingsområden har identifierats:

Styrkor

- Muntliga kursvärderingar genomförs i slutet av varje kurs. Vid dessa tillfällen diskuteras kursens utvecklingsmöjligheter. I princip samtliga studenter deltar. Resultatet från kursutvärderingen diskuteras därefter på ämnesgruppens kommande möte.
- Muntliga och skriftliga programutvärderingar genomförs en gång per termin, dvs. den första, den andra samt den tredje och avslutande terminen. I princip alla studenter deltar vilket ger en god bild av hur studenterna upplever såväl programmet som helhet som de olika kurserna. Den muntliga programutvärderingen görs gemensamt för hela programmet vilket ger möjlighet till utbyte mellan studenter inom de olika terminerna.

Utvecklingsområden

- Svarefrekvensen på kursenkäterna i EvaSys är låg och behöver höjas.
- Återkopplingen till studenterna efter kursutvärderingarna måste utvecklas. Kursansvariga lärare samt ämnesföreträdare och institutionsledning (prefekt och avdelningschefer) måste säkerställa att samtliga kursrapporter innehåller ett sammanfattande omdöme.

3.3.11 Jämställdhetsperspektiv

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Sammanfattande omdöme för aspekten *jämställdhetsperspektiv*: Tillfredsställande

Följande styrkor och utvecklingsområden har identifierats:

Styrkor

- Mål som rör jämställdhetsperspektiv finns i utbildningsplanen.
- Ett jämställdhetsperspektiv integreras i samtliga kurser – genom kursmål, kurslitteratur, undervisning eller på annat sätt. Perspektivet inkluderas även i olika fallbeskrivningar i undervisningen.
- Lärarlaget har år 2016 utbildats i frågor som rör normkritik.

Utvecklingsområden

- Jämställdhetsperspektivet i kursplanerna kan tydliggöras genom att särskilda mål som rör jämställdhet anges, där så är lämpligt (se ny mall för programmatris).
- I kursmålen – och i integreringen av jämställdhet i utbildningen i övrigt – bör skillnaden mellan jämställdhetsperspektivet och övriga perspektiv som rör området lika villkor beaktas. Exempel på annat perspektiv är ”könsöverskridande identitet eller uttryck” som inkluderar frågor som rör HBTQ-personer. Samtliga perspektiv ska beaktas i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

3.3.12 Internationaliseringsperspektiv

Bedömningsgrunder:

Ett internationaliseringsperspektiv är integrerat i utbildningsprogrammets utformning och genomförande.

Studenter inom programmet har möjlighet att bedriva studier utomlands minst en termin (gäller främst program på grundnivå som omfattar 180 högskolepoäng).

I programmet finns kurser om minst 30 högskolepoäng som är särskilt lämpliga för studenter från utländska lärosäten (gäller främst program på grundnivå som omfattar 180 högskolepoäng).

Sammanfattande omdöme för aspekten *internationaliseringsperspektiv*:

Tillfredsställande

Följande styrkor och utvecklingsområden har identifierats:

Styrkor

- Ett internationaliseringsperspektiv är, innehållsmässigt, integrerat i utbildningen. Exempel på detta är att det vid föreläsningarna ofta görs jämförelser mellan svenska förhållanden och förhållanden i andra länder.
- Ett aktivt student- och lärarutbytes sker inom utbildningen, såväl vad gäller inresande som utresande studenter och lärare. Avtal för utbyte finns med flera utländska lärosäten.
- Studenter som har deltagit i utbyte delar med sig av sina erfarenheter vid seminarier där andra studenter och lärare deltar.

Utvecklingsområden

- Det internationaliseringsperspektiv som finns i utbildningen kan tydliggöras på olika sätt, till exempel genom mål i kursplaner och/eller utbildningsplan.

3.4 Sammanfattande tabell

Nedanstående tabell sammanfattar omdömena för utbildningsprogram inom ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa.

Sammanfattande omdömen för utbildningsprogram inom ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa	
Måluppfyllelse	Tillfredsställande
Progression	Med tvekan tillfredsställande
Relation till huvudområdet	Tillfredsställande
Digitalisering för hållbar utveckling	Med tvekan tillfredsställande
Attraktivitet, studentrekrytering och söktryck	Tillfredsställande
Lärarkapacitet och lärarkompetens	Med tvekan tillfredsställande
Utbildningsmiljö och forskningsanknytning	Tillfredsställande
Pedagogiskt koncept	Tillfredsställande
Kurser som inte ingår i programmets huvudområde	Inte relevant
Genomströmning	Tillfredsställande
Arbetslivets perspektiv	Tillfredsställande
Studenters perspektiv	Tillfredsställande
Jämställdhetsperspektiv	Tillfredsställande
Internationaliseringsperspektiv	Tillfredsställande

4 Ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa

Ett antal kvalitetsaspekter relaterade till ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa har följts upp. Bland dessa är *kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av ämnet* samt *lärarkapacitet och lärarkompetens* de mest centrala.

4.1 Kvalitetsaspekter

4.1.1 Relevans och relation till institutionens och Högskolans utbildning

Bedömningsgrund:

Det finns nytta och behov av ämnet, relaterat till institutionens och Högskolans utbildningsutbud.

Sammanfattande omdöme för aspekten *relevans och relation till institutionens och Högskolans utbildning*: Tillfredsställande.

Följande styrkor har identifierats:

Styrkor

- Barnmorskeutbildningen ses som en viktig del av den utbildning som bedrivs inom vård och hälsa, ett prioriterat område för utbildning och forskning enligt *Utvecklingsplan för Högskolan i Skövde 2017-2022*.
- Det finns ett stort behov i samhället av barnmorskor. Mål om utbyggnad av Högskolans barnmorskeutbildning har angetts i regleringsbrev för åren 2015 och 2016.

4.1.2 Definition och klassificering

Bedömningsgrunder:

Ämnesdefinitionen är kortfattad och preciserar ämnets kärna. Eventuell lokal profilering för ämnet vid Högskolan i Skövde framgår av definitionen.

Ämnet har en adekvat klassificering i utbildningsområde samt i nationell huvudområdesgrupp och ämnesgrupp.

Sammanfattande omdöme för aspekten *definition och klassificering*: Med tvekan tillfredsställande.

Tvekan gäller ämnets klassificering i utbildningsområde. Ämnena omvårdnad och reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa har samma klassificering rörande nationell huvudområdesgrupp och ämnesgrupp – men inte samma klassificering i utbildningsområde. En utredning rekommenderas därför för att säkerställa att ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa har adekvat klassificering i utbildningsområde.

I övrigt visar granskningen att ämnet uppfyller bedömningsgrunderna.

4.1.3 Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av ämnet

Bedömningsgrund:

Ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs för att kvalitetssäkra och kvalitetsutveckla ämnet.

Sammanfattande omdöme för aspekten *kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av ämnet*: Tillfredsställande.

Följande styrkor har identifierats:

Styrkor

- Ämnesmöten hålls kontinuerligt där frågor som rör kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling diskuteras. Ett viktigt underlag för dessa diskussioner är de synpunkter som studenterna, muntligt och skriftligt, lämnat på genomförda kurser.
- I arbetet som rör kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling finns en nära samverkan med ämnet omvårdnad, ett ämne med större volym och mer resurser.
- Det finns väl fungerande regionala och lokal samverkansgrupper för samverkan med vårdverksamheterna. Vidare finns ett väl fungerande programråd där frågor som rör Barnmorskeprogrammets utveckling diskuteras. I programrådet är såväl vårdverksamheterna som studenterna representerade.
- Ämnesgruppen samverkar och utbyter erfarenheter med företrädare för barnmorskeutbildningen vid Högskolan i Borås.
- Synkronisering mellan lärare sker i frågor som rör handledning och examination av examensarbeten.
- Det utbildningsprogram som är kopplat till ämnet, Barnmorskeprogrammet 90 hp, följs årligen upp med stöd av det särskilda IT-systemet för ändamålet (KUpp).
- Berörda avdelningschefer är involverade i arbetet med kvalitetsutveckling och kvalitetssäkring, bland annat via dialogmöten med ämnesföreträdare och programansvarig lärare samt medverkan i vårdutbildningarnas utbildningsråd.

4.1.4 Lärarkapacitet och lärarkompetens

Då det endast finns ett utbildningsprogram relaterat till ämnet utgörs ämnets lärare av de som undervisar på programmet. Därför hänvisas till avsnitt 3.3.4.

4.2 Kurskvalitet

Kurskvalitet har följts upp genom en granskning av en utvald fristående kurs, nämligen kursen *Amning och bröstmjök A1N 7,5 hp*.

Bedömningsgrunder:

Kursens innehåll är relevant i relation till definitionen för det ämne kursen tillhör.

Innehållet i kursen ska vila på vetenskaplig grund eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet.

Förkunskapskraven ska motsvara kraven för utbildning på grundnivå respektive avancerad nivå.

Kursmålen ska motsvara kraven för utbildning på grundnivå respektive avancerad nivå.

Undervisningsformer, kurslitteratur och annat undervisningsmaterial, examinationsformer och betygskriterier ska vara adekvata i förhållande till kursmål.

Kursen ska sammantaget anordnas på ett sätt som ger studenten goda förutsättningar att nå kursmålen.

Sammanfattande omdöme vad gäller kurskvalitet: Med tvekan tillfredsställande.

Tvekan gäller nivå-tillhörighet för utvald kurs. Kursens tillhörighet till avancerad nivå måste tydliggöras, vad gäller undervisnings- och examinationsformer. Den form av samläsning som idag sker med en kurs inom samma område på grundnivå skapar tveksamhet rörande nivå-tillhörighet.

I övrigt visar granskningen visar att kursen uppfyller bedömningsgrunderna.

4.3 Sammanfattande tabell

Nedanstående tabell sammanfattar omdömena för ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa.

Sammanfattande omdömen för ämnet reproduktiv, perinatal och sexuell hälsa	
Relevans och relation till institutionens och Högskolans utbildning	Tillfredsställande
Definition och klassificering	Med tvekan tillfredsställande
Kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av ämnet	Tillfredsställande
Lärarkapacitet och lärarkompetens	Med tvekan tillfredsställande
Kurskvalitet	Med tvekan tillfredsställande